

7. Гріщенко І.В., Гринчук Т.П., Циганчук В.А. Методи формування конкурентоспроможності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-82>

8. Гріщенко І.В., Кобаль О.А. Завдання оцінки фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави*: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021. С. 74-77.

9. Гріщенко І.В. Методи оцінки поточного фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави*: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021. С. 77-80.

10. Гріщенко І.В., Гринчук Т.П. Основні аспекти фінансового планування в системі фінансової безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-14>

11. Нетудихата К.Л., Трущенко І.С. Теоретичні засади діагностики фінансового стану підприємства в системі антикризового управління. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 1(12). С. 207-210.

12. Нетудихата К.Л. Фінансова стійкість машинобудівних підприємств України на сучасному етапі розвитку економіки. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 15. С. 167-173.

РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ В ЕФЕКТИВНОМУ УПРАВЛІННІ, КОНТРОЛІ ТА СТИМУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Олійник Н.М., кандидат технічних наук, доцент,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1019-5708>

Верін О.Є., здобувач другого (магістерського) рівня ВО,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

Смоляк О.С., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня ВО,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-6339-1560>

Вплив науки й техніки на всі сторони життя людства змінює набір основних факторів економічного зростання: саме знання й науково-технічний прогрес є провідними факторами розвитку економіки та соціально-економічних систем. Як наслідок, зростають вимоги до якості керування діяльністю підприємств як основного фактору забезпечення їх розвитку й підвищення конкурентоспроможності, оскільки в існуючих економічних умовах інновації здобувають усе більшу значимість у процесі нарощування конкурентних переваг [2, с. 275].

Управління соціально-економічними системами є складним завданням, що вимагає уваги до різноманітних аспектів: від економічних до соціальних. Успішне управління цими системами залежить від численних факторів, але одним з найважливіших інструментів, який допомагає досягти мети, є планування.

Планування – це вид свідомої управлінської діяльності (трудових процесів), який визначає перспективу і майбутній стан організації, шляхи і способи його досягнення, тобто – це вираження бажаного перспективного стану організації комплексом кількісних і якісних параметрів або вербально й конкретизація цілей управління в системі показників соціально-господарської діяльності підприємства та розроблення стратегії і тактики виробничої, управлінської діяльності, орієнтованої на досягнення цілей менеджменту і виконання розроблених планів [3, с. 21]. Планування виступає як фундаментальний фактор управління, забезпечуючи систематизацію, координацію та спрямованість у діяльності. Тому варто розглянути роль планування в ефективному управлінні та стимулюванні розвитку соціально-економічних систем.

Планування виступає як ключовий елемент стратегічного управління в соціально-економічних системах. Воно дозволяє визначити цілі та завдання, необхідні для досягнення успіху в управлінні. Від формулювання стратегії до реалізації конкретних дій, планування надає межі для орієнтації та дії всіх учасників системи.

Стратегічне планування визначає довгострокові цілі і вектор розвитку соціально-економічної системи. Це дозволяє керівництву і зацікавленим сторонам встановити чітку спрямованість дій, а також розробити стратегії для досягнення цих цілей.

Планування дозволяє врахувати різноманітні аспекти, такі як економічні, соціальні, технологічні, політичні та екологічні фактори, і забезпечує інтегрований підхід до управління.

Планування допомагає ефективніше управляти ресурсами соціально-економічної системи. Це включає управління фінансовими, людськими, матеріальними та іншими ресурсами з метою максимізації ефективності їх використання і досягнення оптимальних результатів. Наприклад, шляхом ретельного планування можна ефективно розподілити бюджетні кошти на соціальні програми, інфраструктурні проекти та інші пріоритетні напрямки.

Основний профіль планової, організаційної та управлінської діяльності підприємства, а також головні цілі й завдання поточного планування, організації та управління виробництвом визначає план

виробництва продукції. В ринкових умовах неможливо ефективно працювати без вмiлого та чiткого планування збуту продукції підприємства [5, с. 135]. На сьогодні iснує велика кiлькiсть моделей прогнозування попиту на продукцію, проте жодна з них не може достовiрно визначити обсяг попиту пiд впливом змiн, що відбуваються в полiтичній, економiчній, соцiальній складових розвитку держави взагалi та окремого рiгiону зокрема [1, с. 405].

Крiм того, планування дозволяє координувати дiї рiзних пiдроздiлiв та учасникiв системи. Це сприяє уникненню конфлiктiв i дублювання зусиль, а також забезпечує гармонiйну спiвпрацю мiж рiзними компонентами соцiально-економiчної системи.

Один iз головних аспектiв планування – це контроль i оцiнка ефективностi. Планування встановлює конкретнi цiлi та завдання, якi потрiбно досягти, i надає базу для вимiрювання результатiв. Це дозволяє оцiнювати продуктивнiсть рiзних програм та проєктiв, виявляти проблемнi сфери та розробляти стратегiї для їх вирiшення.

Контроль за виконанням планiв також дозволяє оперативнo реагувати на змiни у внутрiшньому та зовнiшньому середовищi. Шляхом систематичного монiторингу та аналізу результатiв можна вчасно виявляти проблеми та ризики, що дозволяє управлiнцям приймати обгрунтованi рiшення для їх вирiшення.

Планування вiдiграє важливу роль у забезпеченнi стабiльностi та стiйкостi соцiально-економiчних систем. Шляхом визначення стратегiчних цiлей i напрямкiв розвитку, планування допомагає зменшити ризики та несприятливи впливи зовнiшнiх факторiв. Воно сприяє створенню системи попередження криз та реагування на негативнi явища.

Крiм того, планування допомагає пiдвищити стiйкiсть соцiально-економiчних систем до змiн у середовищi. За допомогою гнучких стратегiї та реагування на новi виклики, соцiально-економiчна система може адаптуватися до нових умов i забезпечити свiй подальший розвиток.

Отже, управлiння соцiально-економiчними системами є складним процесом, що вимагає систематичного пiдходу та використання рiзноманiтних iнструментiв. Одним з найважливиших засобiв управлiння є планування, яке виступає як фундаментальний елемент стратегiчного управлiння, забезпечуючи координацiю, оптимiзацiю та контроль в дiяльностi. Чiтко визначенi плани дозволяють досягати цiлей ефективно та стабiльно, забезпечуючи сталiсть, стiйкiсть та розвиток соцiально-економiчних систем.

Література:

1. Абдуллазаде А.І., Макаренко С.М., Олійник Н.М. Удосконалення процесів планування збутової діяльності підприємства. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичний, практичний та освітнянські аспекти* : зб. наук. пр. за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 29-30 березня 2018 р.). Дніпро : НМетАУ, 2018. С. 404-408.
2. Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку: монографія / за заг. ред. Н.В. Шандової. Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемірський В.С., 2023. 362 с.
3. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. для студ. спец. 073 «Менеджмент». Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с.
4. Мушкевич Ю.В. Роль стратегічного планування в ефективному управлінні вітчизняними підприємствами. *Економічні горизонти*. 2022. № 3(21). С. 4-12. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263137](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263137)
5. Oliinyk N.M., Makarenko S.M., Mustratova K.O. Planning of sales of enterprise products in modern realities. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 1(13). С. 135-139.
6. Сментина Н.В. Роль стратегічного планування у забезпеченні сталого розвитку територіальних соціально-економічних систем. *Scientific Researches*. 2016. № 3. С. 43-49.
7. Тищенко О.П. Механізм забезпечення ефективного планування регіонального розвитку та напрямів його удосконалення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 5-6. С. 43-50.

ОСОБАЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Омелько М.А., викладач, спеціаліст вищої категорії
циклової комісії обліково-економічних дисциплін
ВСП «Могилів-Подільський технологічно-економічний фаховий
коледж Вінницького національного аграрного університету»,
м. Могилів-Подільський, Україна

Організація бухгалтерського обліку, звітності та її удосконалення на підприємстві починається саме з розробки його облікової політики, яка передбачає вибір комплексу методичних прийомів, способів та процедур організації та ведення бухгалтерського обліку. Виконання поставлених перед бухгалтерським обліком завдань вимагає встановлення сукупності принципів та правил, які використовуються в бухгалтерському обліку при формуванні та відображенні інформації.